

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 25. Mors probis est somnus. Ex Veteri. Ex Novo, & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

est, mors temporalis, & corporalis; quæ non est, nisi umbra in respectu mortis spiritualis; & mortis æternæ: quæ vera mors dicitur; quia permanens est in æternum. Hugo Card. hic.

Et dies mortis (supple) melior est *dienativitatis*. Ecclæ 7. 2. Etenim moritur ad quiescendum. *Amodò jam dicit spiritus, ut requiescant à laboribus suis.* Apoc. 14. 13. sed hic nascitur ad laborem. S. Bonaventura hic.

Ex Novo.

Et resplenduit facies ejus sicut sol. Matth. 17. 2. Ad mortales tenebras subeundas hanc sibi faciem prætulit Dominus. Sed cur instar solis se ad mortem parat? S. Zeno Veron. hom. de resurr. sol quotidie nascitur; eodemque die, quò nascitur, emoritur; nec tamen instantis finis forte terretur, ut suos retardet cursus. Sed fidelis semper intrepidus ad sepulchrum noctis contendit; sciens in ipso se habere, quòd vivat. Bæza l. 3. c. 4. §. 12.

Nunc dimittis Domine servum tuum in pace. Luc. 2. 29. Pax habetur per mortem; quia vita hominis militia est. Oliva l. 1. §. Strom. hic.

Misericordiâ motus super eam. Luc. 7. 13. Tam miserum est nasci, tanta felicitas mori! ut nato de vita compati, denato autem de morte gratulari, possis. Matrem mœstam superstitem, non defunctum, Christus miseratus fertur ab Evangelista. Dicebat Seneca: Stratagemata est naturæ, homines sine ratione nasci. Nam si ratione inter vitæ primordia pollerent, quâ possent calamitates venturas prævidere; quis lacrymabilem vitam diligeret? Didacus Nils. f. 5. D. 4. Quadr.

Gravati erant somno. Luc. 9. 32. Somnus est vita præsens, quò gravantur oculi interiores. Ab hoc somno evigilat homo, cum moritur: & tunc potest videre majestatem Dei; ante non. Hugo Card. hic.

Et vos similes hominibus expectantibus &c. Luc. 12. 36. Observa: dies mortis dicitur dies nuptialis: hinc nulla timoris, sed spei, fit mentio. Non dicitur: vos similes hominibus timentibus Dominum suum; sed *expectantibus*. Licet enim tota vita hominis ordinata sit ad timorem; in morte tamen potius sperandus, quàm timendus est Deus; multumq; de ejus bonitate confidendum. S. Ambros. l. de bono mortis c. 8. mortis metus non ad mortem referendus est, sed ad vitam. Prov. 14. 32. *in malitia sua expelletur impius; sperat autem justus in morte sua.* Sylveira hic.

Et lacrymatus est Jesus. Joan. 11. 35. Vestra non debent à Salvatoris lacrymis discrepare; si estis Salvatoris amici: qui non pro morte Lazari, sed pro ipsius revocatione ad miserias temporales, planxisse dicitur, & luxisse. Blesens. ep. 174. S. Chrysol. f. 65. certè ipse, qui dixerat. *Lazarus mortuus est, & gaudeo:* de quo gaudet mortuo, ipsum dum resuscitat, tunc lamentatur. Qui, cum amittit, non flet; cum recipit, tunc deplorat. Tunc fundit lacrymas mortales, vitæ spiritum cum refundit. Justorum enim mors non prosequenda lacry-

mis, sed gaudiò celebranda. Ideò gaudet, cum moritur; ideò flet, cum resurgit. Escob. t. 1. Mir. Chr. l. 10. obs. 7. sect. 2.

Vapor è face ardente sequens in altum flammam. Lem. *Quò vivens spiravit, eodem spirat adhuc moriens, speratque invisere cælum.* Colofs. 1. 5. *propter spem, quæ reposita est vobis in cælis.* Helius.

Ex Patribus, & aliis.

Quantis laboribus agitur, ut longiori tempore laboretur! & mors, cum impendere cœperit, ideò cavetur, ut diutius timeatur. S. August. ep. 45.

Mors invitis imperat, volentibus servit. S. Chrysol. f. 5. de proditore.

Mors quies viro est. S. Chrysol. hom. de nom. Abram.

Haud scio, an hæc vita nostra mors potius dicenda sit; an mors contra vitæ nomine appellanda. S. Greg. Naz. Carm. de hum. nat.

Mors est portus, ad quem continuò navigamus. Idiota l. 5. c. 8. de contempl.

Leo, quem, injectò in os frænò, sola moderatur manus. Lem: *Dies, & ingenium.* Mors quasi horribilis leo, inquit Idiota l. 5. c. 5. Sed quid facias, ut mitescat? Effice tibi mortem cogitatione familiarem; ut, si tua fors tulerit, possis ei obviam exire: est namque magna sapientia frequenter cogitare de morte. Did. Nils. f. in Cin. §. 6.

§. XXV.

Mors probis est somnus.

Ex Veteri.

Dormivit igitur David. 3. Reg. 2. 10. Scriptura mortem vocat somnum ob fidem, & spem, resurrectionis. Cornelius hic.

Nunc dormiens silerem. Job. 3. 13. Silentium mortem vocat, ut hoc tropò mortem commendet: nam in Scriptura idem est silere, quod cessare: quia in morte strepitus omnes, & tumultus hujus vitæ, cessant. Unde & Hebræi vocant sepulchrum *duma* id est, *silentium*. Diez. Mors.

Dulcis est somnus operanti, sive parum sive multum comedit. Ecclæ 5. 11. Qui Deo famulantur, æquò animò feruntur, atque lætantur; de temporarii hujus sæculi vita in æternam transferri; quam vitæ præsentis translationem pulchrè vocavit somnum. Olympiodorus hic. *Amodò jam dicit spiritus, ut requiescant à laboribus suis.* Apoc. 14. 13.

Ex Novo, & aliis.

Dormit. Matth. 9. 24. Fortè puella ista non fuit mortua morte culpæ, quamvis fuerit mortua morte naturæ: ut ideò quoque dictum sit, *non est mortua, sed dormit.* Dionys. Carth. hic.

Lazarus amicus noster dormit. Joan. 11. 11. id est, quia amicus, ideò dormit. Hugo Card. in Gen. 7.

Mors

Mors Sanctorum somnus potius est, quam mors. S. Joan. Damascenus orth. fid. l. 4. c. 16.

Sanctorum mors somnus est; peccatorum verò mors est: quia in Inferno pœnæ vivunt, vitæ pereunt. S. Chrysol. f. 96.

Venit quidem mors, sed somnus erit dilectis Domini. S. Bernardus f. 28.

§. XXVI.

Mors probis læta, plena solatiis, optata.

Ex Veteri.

ET sicut dies mercenarii dies ejus. Job. 7. 1. Mercenarius enim dies suos citò desiderat transire; ut ad præmium perveniat. Sic justus. Hugo Card. hic.

Expecto, donec veniat immutatio mea. Job. 14. 14. Symmachus: *donec veniat nativitas mea.*

Putredini dixi: pater meus es; mater mea, & soror mea vermis. Job. 17. 14. Origenes hic: ut pueri consolatores habent parentes; sic ego mortem, & putredinem.

Ridebit in die novissimo. Prov. 31. 25. Sept. *gaudebit in diebus novissimis.* Syrus: *exultabit in die extremo.* Per diem novissimum accipe mortem q. d. virago hæc probè, & strenuè operata est omnè bonum per totam vitam: quare in morte bene sibi conscia, & sperans præmia cœlestia, non tristabitur, sed ridebit, & exultabit. Cornelius hic.

Ex Novo, Patribus, & aliis.

Voca operarios. Matth. 20. 8. Non vocantur hic nobiles; non aurò, & purpurâ fulgentes; non sublimes Philosophi; sed soli operarii: de solis operibus hic sermo. Quamvis hodie, durante Mundi hujus die, non nisi de sola scientiâ, dignitatibus, & nobilitate, habeatur mentio; in mortis tamen hora non nisi de operibus agitur. Tunc magis proderit, injurias propter Deum remisisse, & cum inimico in gratiam rediisse; quam eximias illas Julii Casaris victorias obtinuisse. Tunc majori dignus laude censetur unicus humilitatis actus; quam omnis illa à Scriptoribus celebrata Alexandri M. majestas. Unica tunc in egenos erogata elemosyna majoris ponderis futura est; quam amplissima Croesi opes. Bessius D. Septuag.

Dicite filia Sion &c. Matth. 21. 5. Verbum propositum est verbum Dei ad sanctos Angelos ut loquatur amicabiliter animæ sanctæ, bonæ, & justæ, ab hac vita recedenti, tanquam concivi eorum, & cohæredi dicentis, dicite: *ecce rex tuus*, quem tam ardentè desiderasti; amasti; & cui tam fideliter servisti. S. Vincent. Ferr.

Nongustabunt mortem. Marci 8. 39. Decentissimo verbò sanctos mortem gustare testatur; à quibus nimirum mors corporis quasi libando gustatur; vita verò animæ veraciter possidendo tenetur. V. Beda hic.

Secundum verbum tuum in pace. Luc. 2. 29. Proprium justorum est, mori in pace. Abraham dicitur Gen. 15. 15. *Tu ibis autem ad patres tuos in pace.* Stella hic.

Misit servum suum horâ cœnæ. Luc. 14. 17. id est, in fine vitæ, ait Anselmus. An mors potest hora cœnæ vocari? quid mortis horribus cum epuli voluptatibus? sanè justorum mors convivium est, cœlestibus epulis præparatum. Escobar t. 6. par. Chr. l. 5. Sect. 1. obf. 2.

Non habemus, quod in morte metuamus; si nihil, quod timendum sit, vita nostra commisit. S. Ambros. l. de bono mortis c. 8. O vita secura, ubi pura conscientia! ô, inquam, vita secura, ubi absque formidine mors expectatur; imò & expectatur; cum dulcedine, & excipitur cum devotione. S. Bernardus serm. exhortatorio ad milites templi c. 1.

Non sic vixi, ut pudeat me inter vos vivere. Sed nec mori timeo; quia bonum Dominum habemus. S. Ambros. dixit moriens. Cornelius in Gen. 50.

Mors Christianis ludus est. Prudentius hymno de S. Vincentio.

In morte triumphat, cui non dominatur iniquitas in vita. Guarricus Abb. f. 3. de adv. D.

Cygnus cùm ad mortem appropinquat, dulcissime canit: nam ut Aristoteles in Problem: in morte accedit sanguis ad cor; sanguis autem cygni est valde generosus, qui illum canere facit. Sic virtutes faciunt justos hilariter mori. Diez conc. 3, in Purif. B. V.

§. XXVII.

Mors probis beata, honorifica, non defletur.

Ex Veteri.

Moritur Josue, & nullò planctu sepelitur. Jos. 24. Moyses obit. Deut. 34. 7. 8. & cum planctu sepelitur. Cur? Moyses mors peccatorum mortem figurabat; Josue justorum. S. Hieron. ep. ad Paulam de obitu Bleisilæ: in Moysè, id est, in Lege veteri, sub peccato Adam omnes tenebamur; & ad inferos descendentes consequenter lacrymâ prosequerentur, secundum Apostolum, qui ait Rom. 5. 14. *regnavit mors ab Adam usque ad Moysen.* In Jesu verò (seu Josue) id est, in Evangelio, per quem justo paradisu est apertus, mortem gaudia prosequuntur. Escobar t. 1. mir. Chr. l. 10. obf. 7.

Ad vesperum demorabitur fetus & ad matutinum lætitia. Pl. 29. 6. Ubi ex PP. sententia vespertinò tempore lex peccatoribus tradita designatur; matutinò autem gratia justorum. Ad vesperum fletus, cùm peccatores obeunt; ad matutinum lætitia, cùm justi decedunt. Id. ib.

Date ei de fructu manuum suarum. Prov. 31. 31. Anima sancta audiet in hora mortis à S. Angelis: *date ei &c.* scilicet, date ei mercedem, & gloriam, pro meritò heroicorum actuum, quos manibus operata est. ità Saloni. Cornelius hic.

Tempus putationis advenit. Cant. 2. 12. Mors justis est sicut putatio arboris: sicut enim